

El llenguatge Malalts ^{15/IV/1977} i infermers

Resulta sorprenent —i poc encoratjador— llegir encara, a aquestes altures, en un text imprès, presumiblement corregit, un barbarisme tan declarat com «enfermetat». Tant més si es tracta d'un text redactat per un equip pedagògic. El text a què ens referim, exactament, diu així: «La legislació no ens permet d'estar malalts. Actualment és possible acomiadar un treballador pel fet lamentable de patir una «enfermetat» que...» Es cert que «enfermetat» és avui un castellanisme força estès i que algunes denominacions estereotipades, com el «seguro d'enfermetat», han contribuït a generalitzar. Tanmateix, la forma bàsica, malalt s'ha mantingut incommovible i en cap cas, ni en el llenguatge col·loquial més descurat, no s'ha vist substituïda per «enferm» o «enfermo». Resulta, per tant, doblement sorprenent que en el text que hem parcialment transcrit no s'hagi aconseguit d'evitar l'ús de la forma «enfermetat» per malaltia si el terme primitiu, malalt del qual prové malaltia ja hi figurava immediatament abans. Malalt, doncs, és un mot ben sa, volem dir, amb capacitat per a la reproducció: n'hem obtingut, a més de malaltia els derivats malaltejar, malaltis o malaltus (no «enfermis») i emmalaltir.

I, aleshores, potser algú demanarà, ¿com cal dir-ne dels qui tenen cura dels malalts? Aquí si que cal recórrer —és possible que digui— a uns castellanismes, a uns derivats de «enfermo». No. En diem infermer i infermera —amb una i inicial, no amb una e—, així com anomenem infermeria el local destinat als malalts en un col·legi, una caserna, etc. Es tracta d'uns mots obtinguts de la forma del català antic «inferm», que volia dir feble, malalt, és a dir, «no ferm».

Resta el problema del «seguro d'enfermetat». La solució normal, assegurança de malaltia pot semblar, és veritat, poc viable o detonant, perquè s'allunya de la que han consagrat l'ús, la burocràcia, etc. Però sembla que avui tothom tendeix a dir-ne la seguretat social cosa que representa una solució òptima i espontània. (Això si: seguretat no «seguritat».)

Albert Jané